

Gázkorlátozások jelene és jövője

XVIII. Dunagáz szakmai napok

Visegrád 2010. április 7.

Balázs István László
MEH GEFO osztályvezető

Mit tud a rendszer?

- A szállító, elosztó rendszer folyamatosan fejlődik: nyugati irányból 12 Mm³/n, keleti irányból 60 Mm³/n kapacitás áll rendelkezésre, illetve szlovák (EU-s támogatással) és új nemzetközi összekötések építése is várható
- A kereskedelmi tárolók 4.9 Mrdm³ mobil és 60 Mm³/nap csúskapacitással rendelkeznek,
- Kiépült a Szőreg FGT és megtörtént az 1.2 Mrdm³ biztonsági készlet kialakítása (45 napig 20 Mm³/nap csúskapacitással)

Az infrastruktúra üzembiztonságát, a szakszemélyzet felkészültségét a közelmúlt is igazolja!

De ne feledkezzünk meg a molekuláról!

Mi a múlt?

1985-86 korlátozás: az orosz rendszeren nagy mennyiségű csapadék

- Minisztériumi irányítás
- Jelentős olajtüzelő kapacitás
- Tisztán állami tulajdon

2006 január: ukrán-orosz árvita, korlátozni nem kellett

2009 január 6-15. korlátozás: ukrán-orosz árvita

- Minisztériumi irányítás a Krízis Bizottság támogatásával
- Alternatív erőművek, I. és II. kategóriák korlátozása
- Tisztán magán tulajdon

Regionális korlátozás: gázátadók kiesései esetenként

A tulajdonosi és nemzetgazdasági érdekek eltérő volta a problémák forrása!

2009. Tapasztalatai 1.

„Kedvező”, hogy a gazdasági visszaesés miatt kb. 10 Mm³-rel volt kisebb a fogyasztás a csúcsonapon

- **Az engedélyesek felkészültsége megfelelt a téli felkészülési jelentésükben foglaltaknak**
- **fogyasztók nem olvassák a szerződéseiket**
 - **magasabb besorolású fogyasztások alacsonyabba kerültek**
 - **környezetre veszélyes üzemek alacsonyabb kategóriában**
- **korlátozási kategóriák még az állami tulajdont tükrözik**
- **A kategóriák száma kevés nem teszi lehetővé az árnyaltabb megközelítést (pole dancing vs. „megfagyott örök”)**

2009. Tapasztalatai 2.

- **Nem tisztázott a közellátást biztosító vállalkozások köre**
- **Nem szabályozott a rendelkezésre álló készletek maximális igénybevehetősége, elszámolási ára**
- **A jogszabályok túlzottan szűkszavúak**

Az olajra átállás azonnali eredményt adott!

Hogyan tovább?

2009. is igazolta a korábbi sejtést, hogy privatizált világban a nemzetgazdasági és vállalati érdekek eltér!

- **A korlátozást új, a privatizációt jobban tükröző elvi alapokra kell helyezni (a 2008. évi XL. tv. is előírja az alternativitás vizsgálatát)**
- **A korlátozási eljárásokat, beavatkozási lehetőségeket felül kell vizsgálni**

Módosított jogszabály

Megjelent a 265/2009. (XII.1.) Korm. Rendelet

Földgázellátási zavar – válsághelyzet I. és II.

- Regionális és országos korlátozás
- Válság I-ben: biztonsági készlet kiadása kereskedőknek
- Válság II-ben: készletekkel a szállító gazdálkodik a minisztérium és Krízis Bizottság támogatásával
- Kormányzati irányítás válsághelyzetben
- Kormányzati ad hoc intézkedések válsághelyzetben
- Árnyaltabb besorolási kritériumok

Korlátozási besorolások

I. Olajtartalékos erőművek

II. Technológiai károkozás nélkül korlátozható ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági 2500 m³/ó feletti fogyasztók a VII. és VIII. nélkül

III. Lásd előző 2500 és 500 m³/ó közötti fogyasztók

Végrehajtás max. 4 óra

IV. Az I.-III-ba nem sorolt 500 m³/ó feletti fogyasztók a VII. és VIII. nélkül

V. Az I.-III-ba nem sorolt 500 m³/ó feletti fogyasztók a VII. és VIII. nélkül

VI. Ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági 500 és 100 m³/ó közötti fogyasztók a VII. és VIII. nélkül

VII. Temperáló teljesítmények a lekötés 10%-ig max. napi 8 óra

VIII. Alapvető élelmiszerek előállításához használt teljesítmények

Végrehajtás max. 8 óra

Nem korlátozható

- Rendszerüzemeltetők technológiai teljesítményei
- Lakossági fogyasztók
- Közellátást biztosító teljesítmények
- Adott hőmérséklet alatt környezeti veszélyt jelentő felhasználók (az elkerülés mértékéig)
- Kollégiumok, munkásszállások stb.
- Egészségügyi szolgáltatók fűtési teljesítményei
- Lakossági alapszolgáltatást biztosító felhasználók (gyógyszertárak és raktárak, intézmények) a lakossági szolgáltatás mértékéig
- Folyadéktárolásra nem kötelezett erő- és fűtőművek a távfűtés mértékéig

Alternativitás vizsgálat

A 2000 m³/ó lekötés feletti vizsgálatba 104 fogyasztó lett bevonva

- Meglévő rendszerek feljavítása 25 fogyasztónál kb 5,5 Mm³/nap
- Új rendszerek kialakítása 79 fogyasztónál 2-3 Mm³/nap

Alternatív potenciál 7,5-8,5 Mm³/nap, amit terheléstől függően kiegészít a 21 erőmű 4-9 Mm³/nap teljesítménye

A meglévő rendszerek átalakítása becsült ktg-e 2,2-2,3 Mrd Ft

Alternativitás vizsgálat

Az szállító bizonyítottan operatív (szállítási szerződésen keresztül) eszköze lehet, ha

- az átalakítás egyszeri megfinanszírozását biztosítani lehet
- a fogyasztók érdekeltségét (olaj-gáz árkülönbözet, készlet finanszírozás, technológiai és személyzeti kérdések stb.) a szállítási tarifán keresztül fenntartjuk
- kezeljük a CO₂ kvóta igényt
- a biztonsági olajkészletek további háttérrel biztosítanak

Mi a jövő?

- **Előkészületben az SoS rendelet** (interkonnektorok, irányfordítások: pl. szlovák összekötés, TAG fordítás)
- **Előkészületben Nabucco, Déli Áramlat**

Talán nem 4 órás eszközök, de a válság elkerülhető!

- **További készlet felhalmozás** (FGT-k országa?)
- **Olaj alternatívitás**
- **Propán bekeverés** (országosan elképzelhető?)

Ezek operatív eszközök, de melyiket válasszuk?

A napokban Tv módosító indítvány volt egyes fogyasztóknak az MSZKSZ díj alóli mentesítésére, mivel a díj miatt romlik a versenyhelyzetük!

Mi a jövő?

A döntést célszerűen a nemzetgazdasági és verseny hátrány valamint az elvárt ellátás-biztonsági előny és a fogyasztók teherviselő képességének összevetésével kellene meghozni!

de rendszer vésztartalékkaként regionális esetlegesen országos céllal fenn kell tartani a korlátozást is, ezért célszerű átgondolni, hogy az új besorolási kategóriák megfelelnek-e az elvárásoknak!

A szükséges intézkedéseket a kormánynak, a földgáziparnak és a fogyasztóknak kell kitalálni!

Mivel nem egy jövőt látó Püthia vagyok Önökkel sem tudtam azt megosztani, de ennek ellenére

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!